

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sæpe in minimis non est minima culpa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Sæpe in minimis nõ est minima culpa.

RATIO EST, Quia non est minima culpa cum interveit aliquis Dei vel divini mandati contemptus: quod quidem persepatet. Sed in minimis non servatis, sæpe intervenit aliquis Dei vel divini mandati contemptus: nempe quia sunt minima, negliguntur, & in illo neglectu nonnullus involvitur præcepti & Præcipientis contemptus; Sic luculentè sanctus Hieronymus, Neque verò, inquit, eorum te seducat error qui ex arbitrio suo eligunt, quæ potissimum mandata faciunt, quæve quasi vilia ac parva despiciant: nec metuunt ne secundum divinam sententiam, minima contemnendo paulatim decidant. Stoicorum quidem est, peccatorum tollere differentiam & delicta omnia paria judicare, nec ullum inter scelus & erratum discrimen facere; nos verò est multum inter peccata distare credimus, quia & legitur: tamen satis prodesse ad cautionem dicimus, etiam minima pro maximis cavere. Tancio enim facilius abstinemus à quocunque delicto, quando illud magis metuemus, nec citò ad majora progreditur qui etiam parva formidat. Et sane nescio, an possimus leve aliquod peccatum dicere quod in Dei contemptum admittitur. Estque ille prudentissimus, qui non tam considerat quid jussum sit, quam illum qui jussit, nec quantitatem imperij, sed imperantis cogitat dignitatem. Sanctus quoque Bernardus sit piè & solidè de hoc argumento disserit; Cum per contemptum vertuntur in usum & consuetudinem, tunc non peccati species sed peccantis intentio pensatur. E-latio quippe contemnentis, atque impænitenti ob-stinatio, IN MINIMIS QUOQUE MANDA-TIS, CULPAM FACIT NON MINIMAM, & convertit in crimen gravis rebellionis, nervum fati levem simpliciter transgressionis. Denique in quo inobediencia crimen absque dubio sit, apud Samuelem advertite: Quasi, inquit, peccatum aris-olandi est, & quasi scelus idololatria, nolle acquiescere, non ait, non acquiescere, sed nolle acquiescere, ut non jussionis simplex ipsa transgressio, sed voluntatis superba contemptio scelus idololatria reputetur. Non est enim id ipsum nolle obedire & non obedire. Hoc quippe interdum erroris est nonnunquam & infirmitatis, illud verò aut odiosa pertinacia, aut contumacia non ferenda. Quod & ipsum repugnare est & resistere Spiritui sancto, & ad mortem usque perduraverit, blasphemia est non remittenda si ve in hoc seculo si ve in futuro.

12. Ep.
20 ad
Celans.

Tract. de
præcepto
& de
spensat. c.
14.

In Cor.

Item que alibi; Diserte frater noster iustum iudicem

Deum, non modo quid fiat sed & quo animo fiat, considerate: & cavete deinceps ne quis parva reputet quantumlibet parva si scienter delinqueret convincatur. Nemo dicat in corde suo, levia sunt ista, non curo corrigere, non est magnum si in his maneam venialibus minimisque peccatis. Hac est enim, dilectissimi, impænitentia, hac blasphemia in Spiritum sanctum, blasphemia irremissibilis.

Nonne ergo in minimis non est minima culpa? Quid tibi videtur de illo Dei contemptu, de illa pervicacitate & malitia, de illa impænitentia & blasphemia? Nonne tibi satis graves videntur culpæ? Sed dices forte, nihil has ad te spectare, nihil te in ruis quot dianis culpis cogitare de tot nefandis criminibus, longè tibi aliam esse mentem, te profus detestari quidquid gravius Deum offendit. Esto id dicas, esto id sentias, esto id ita sit in aliquibus culpis. Sed an putas ita esse in omnibus? an putas tibi de te sentienti credendum? Quis blasphemus non juraret se nolle Deum offendere, sibi non cogitanti excidere blasphemiam, se ne quidem de peccato cogitare! An putas verò quod semper excusetur? Non est necesse ad incurrendum crimen expressa ut vocant mente cogitare de crimine satis est non ignorare esse crimen quod committis satis est posse latere aliquid in obsequio capitalius quam quod apparet; satis est te posse agnoscere tali te obnoxium esse vitio quod licet primò leve sit, possit tamen ingravescere & augeri nisi advertas.

At verò nonne est quod ita de te sentias? Nonne quæ minima peccas, idcirco peccas quia sic peccare vis, quia non curas emendari, quia non putas esse gravia? Nonne in his emendandis sæpe monita, sæpe lumina, sæpe gratias accepisti, quæ tamen omnia negligis? Quid hoc est autem nisi quod agebat sanctus Bernardus, contumacem esse, impænitentem esse, & Spiritui sancto resistere? Si fragilitate duntaxat peccares peccatum elevare & excusare posset materię levitas; sed peccare ex prava consuetudine quam non curas deponere, vel ex naturali propensione quam non vis cohibere, hoc est peccare graviter licet in levibus & in minimis culpis; hoc est peccare advertenter, ex malitia, ex contemptu atque ex obstinata mente, quandoquidem neque te horum poenitet, neque putas tibi unquam ab istis esse respiscendum. Hæc est peccati fallacia, qua ne obduremur tantopere cavet Apollolus, sic enim fallit pertentia quadam levitatis specie sub qua gravitas & malitia major obtegitur quam

vers. 5.
Pauli
Serm. 1.

Hebr. 3.

quæ tibi forte appareat. Atque idcirco quod
toties audivisti, *Ab omni specie mala te contine.*
1. Theff. 5. Noli judicare secundum faciem. Minue offendicu-
Ecc. 17. lum, & nimis odito execrationem.
Vide in 2. parte Hebd. 1. & 3. post Pascha,

nec non Dominica 4. ubi hæc proponitur Veri-
tas.
Inordinata quævis affectio, licet parum
sit mala, non est tamen parvum malû.

DOMINICA QUINTA POST PENTECOSTEN. DE IRA REPRIMENDA.

*Ego autem dico vobis, quia omnis qui irascitur fratri suo, reus erit
Judicio. Matth. 5.*

VERITAS PRACTICA.

Hæc est ira nostræ iniquitas, quod in aliis sem-
per injusta, semper in nobis justa videatur,

VEL SIC

Hoc ipso ira est injustior, quod nulli unquam
irascenti, sua ira videtur injusta.

RATIO EST, Quia hoc ipso aliquid est inju-
stius, quod & pluribus, & quò majorem infert
injuriam,

Sed ira, hoc ipso pluribus & majorem infert in-
juriam, quò minus irascens videtur injusta.

Ergo & est injustior, & proinde magis cavenda:
sive, ne excitetur, sive ne excusetur.

I. P U N C T U M.

UOD occurrit hodie Evange-
lium, ipsa sunt sermonis in
monte habiti verba quæ conse-
quenter occurrunt consideran-
da. Sic enim post antecedentia
considerata pergit Dominus:

Dico autem vobis, quia nisi abundaverit Justitia
veltra plusquam Scribarum & Pharisaorum,
non intrabitis in regnum caelorum. Audistis, quia
dictum est antiquis: non occides, qui autem occi-
derit, reus erit Judicio. Ego autem dico vobis,
quia omnes qui irascitur fratri suo, reus erit ju-
dicio. Qui autem dixerit fratri suo, raca, reus
erit concilio, qui autem dixerit, fatue, reus erit
Hayneque Pars tertia.

gehenna ignis, Si ergo offeres munus suum ad al-
tare; Et quæ sequuntur.

Ex quibus primum illud liquet quàm longè
perfectius sit Evangelium lege Mosæica, & quàm
supra religiosiores illos antiquos quales erant
Pharizæi, nos religiosissimi & perfectissimi esse
debeamus, cum illis tantum expressè vetaretur
homicidium; nobis autem ipsa ira, seu ipsa
prima causa unde est homicidium, ad quod ex
iracundia venit per quosdam gradus qui ex-
primuntur; Nempe si quis iratus dixerit, raca,
id est, si ex commotione aliquid injuriosum pro-
tulerit, licet nihil in particulari significet. Tùm
verò id erit acerbius, quando fatuum pronuntia-
rit, quæ est injuria certæ & notæ significationis,
unde tandem procedunt rixæ, contentiones, &
homicidia.

Ut igitur ad radicem securis ponatur, de ira
reprimenda seriò est cogitandum; & quia, ut
ait S. Augustinus, *Nulli irascens ira sua videtur*
injusta; hoc ipso, ait proposita Veritas, est ira in-
justior & hoc ipso magis cavenda.

Ratio autem quæ affertur est evidens, quoad
primam saltem partem qua declaratur quid sit
injustum & quid injustius. Nempe hoc est ex
communi sensu injustum, quod est injuriosum
seu quod injuriam affert alteri; unde quo quid
graviolem injuriam afferet, & quò pluribus in-
feret, erit illud certè injustius, nonne hoc patet?
Nonne idcirco poena gravior denuntiata est di-
centi raca quam irascenti? & dicenti fatue,
quam dicenti raca? Quia videlicet in his po-
stremis injuria major est, & est injustior ille, qui
sic aperte infamat fratrem suum quàm qui levius
afficit,